

GRUPO ESPERANTISTA

"FIDO KAJ ESPERO"

VALLADOLID

AÑO 1997 JULIO-AGOSTO

Numero 175

DIRECCION POSTAL: Apartado 119; 47080 VALLADOLID

Adherido a la FEDERACION ESPAÑOLA DE ESPERANTO

EDITORIAL

A la vuelta de las vacaciones, cuando la actividad vuelve a la normalidad, podemos pensar en las posibilidades que hemos tenido durante el verano de participar en Congresos de Esperanto. Es cierto que este año el Congreso Universal se ha celebrado muy lejos de nuestro continente, puesto que ha sido en Adelaida (Australia), pero en Valencia hemos tenido ocasión de asistir a un Congreso Internacional en el que además, y aprovechando las fechas y el lugar, se celebró nuestro Congreso Español de Esperanto.

Como la vida de nuestro Grupo está aletargada, pues no nos gusta decir muerta, no tendremos tampoco este año Cursos de Esperanto, y tendrá que ser el esfuerzo individual de cada uno de nosotros el que nos haga seguir adelante. ¿Cómo? Nosotros haciendo este Boletín para que, al menos, estéis informados de las actividades mundiales, leyendo revistas, leyendo libros en esperanto, o asistiendo a alguna conferencia si a lo largo del curso podemos programarlo, cosa que se os informaría mediante este Boletín.

Novedad ha sido la publicación del folleto "Pro Esperanto", a cargo del Ex Presidente de la Federación Española D. Antonio Alonso Núñez, y que de forma seria y muy completa, recoge, en castellano, numerosísimos datos sobre Esperanto y sus aplicaciones, que pueden servir a cualquiera para estar informado e informar a los demás.

Asimismo han aparecido dos libros "ABC de la Eúropa Unio" de M. Rafela Urueña y "Sur la spuroj de García Lorca" de Miguel Fernández, como contribución a los Cursos Preuniversitarios en Esperanto que programa la Universidad de Santiago de Compostela y que son, además de tener un valor científico, una auténtica aportación cultural, por medio de la lengua internacional Esperanto.

En resumen, un año más nos hemos encontrado los esperantistas españoles y esta vez en un contexto también internacional.

L. Hernández

NOVA INTERESA LIBRO

LA KOSTO DE LA EUROPA LINGVA (NE) KOMUNIKADO

Pensata kiel faka dokumento por disvastigi en la Eúropa Unio, kaj ĉefe por la Komisionano Emma Bonino, ĵus aperis libroforme tiun interesa verko.

Tiu ĉi libro traktas unu problemon de la Eúropa Unio: la problemon de la multlingvecon. Oni ofte ne konsideras la gravecon de la lingvo en la homaj rilatoj, sed lingvodiverseco ofte rezultas en lingvodiskriminacio, kaj tiel gvidas al etnaj konfliktoj kiuj povas minaci ŝtatan unuecon. Pro tio la Eúropa Unio devas zorge eviti tiun danĝeron. La kostoj de multlingveco ne nur estas elspezoj por tradukado kaj interpretado. En tiu ĉi libro pli larĝa koncepto de kostoj estas uzata por la bono de la Komunumo.

Sendube la lingva diverseco estas homa rajto kaj en Eúropo havas grandan kulturan valoron. La solvo de la eúropa lingva problemo ne povas esti transiro de multlingveco al unulingveco. La riĉeco de la lingva heredaĵo estas konservinda.

Pro tio en tiu ĉi libro gravaj fakuloj pri diversaj temoj verkas, en tri ĉapitroj, eblajn solvojn. Tiel la unua ĉapitro pri **"Kostoj kaj utilo, la rajto je lingvo en Eúropo"** komencas per artikolo de Bengt-Arne Wickstrom, el la vidpunkto de la ekonomia teorio. La kontribuajo de J.H. Erasmus pri **"La lingva problemo kaj la kostoj de la komunikado"** iom pli konkrete ekzamenas la kostojn de la multlingveco en Eúropo. En la lasta artikolo de la unua ĉapitro, D-rino **M. Rafaela Urueña** traktas la temon **"Malpermeso de lingva diskriminacio"** montrante la juran situacion kaj aldonante valorajn informojn pri lingvaj reguloj fiksitaj per la Eúropaj Konvencioj aŭ decidoj de europaj supranaciaj organizoj.

La dua ĉapitro titolita **"Kostoj en diversaj kampoj kaj institucioj"** enhavas artikolojn de **Claude Piron**, **Lapo Berti** kaj **Mauro Ridolfi**, en kiuj oni ekzamenas la avantaĝojn kaj malavantaĝojn de la reĝimoj aplikataj en internaciaj organizoj.

La lasta ĉapitro havas la titolon **"Proponoj pri solvoj"** kaj komencas per artikolo de **Werner Bormann** pri tre interesa studo de la lingvoj uzataj en la Eúropa Unio kaj la problemoj en la estonteco prezentante informojn pri la scienco de la planlingvoj. Ankaŭ verkas **Carlo Minnaja** pri **"maŝintraduko: helpilo, ne solvo"**, en kiu li raportas pri la nuna stato de tiu kampo kun speciala konsidero de aplikoj al la E.Unio. Maŝintraduko nur produktas krudajn tekstojn. Necesas homoj kiuj korektos kaj glatigos ilin. La lasta artikolo estas tiu de **Helmar Frank** pri la **Paderborna eksperimento pri instruo por lingva orientigo**. Tiu orientigo preparas al posta lernado de naciaj fremdaj lingvoj kaj por tiu celo oni instruas Esperanton al la geknaboj kaj tio multe mallongigas la postan studadon de fremdaj lingvoj.

Resume, legante la tekstojn oni rimarkas la klopodon al scienca objektiveco en la priskribo de la problemo de multlingveco en la Eúropa Unio.

Leganto

56 CONGRESO ESPAÑOL DE ESPERANTO

En la bella capital del Turia y coincidiendo con la celebración del 7º Congreso Internacional de Esperanto, del 8 al 13 de julio, los esperantistas españoles tuvimos ocasión de reunirnos para renovar lazos de amistad y tratar los problemas y proyectos que tenemos en perspectiva. La coincidencia en las fechas de ambos Congresos hizo que los actos, especialmente los lúdicos, tuvieran mayor brillantez que en años anteriores ya que en los mismos, aparte de los grupos españoles, entre los que destacaremos la actuación del cantante malagueño **SOLO**, actuaron grupos folclóricos de varios países de la Europa Oriental, quienes nos deleitaron con sus actuaciones.

Las conferencias, naturalmente todas en Esperanto, versaron sobre los más variados temas y de ellas destacaremos la pronunciada en el Acto Inaugural por la Dra. Mª Rafela Urueña sobre "Sur la vojo al unueca Eúropo: problemoj kaj defioj" y la que sobre el tema "Esperanto en la radio" pronunció la redactora de Radio Polonia Bárbara Pietrzak. Muchas otras conferencias se pronunciaron durante el Congreso, pero nos fué imposible acudir ya que teníamos que atender el servicio de libros del Congreso, pero la ubicación del mismo, por cierto más surtido y completo que nunca, nos permitió comprobar el escasísimo entusiasmo por asistir a las conferencias por parte de los congresistas, especialmente los extranjeros, a pesar de ser temas de sumo interés.

Uno de los programas que contó con mayor asistencia de público fué la actuación del **Grupo de Danzas de la Casa de Aragón**, quien nos deleitó con sus bailes y cantos típicos de dicha región.

El sábado nos trasladamos a **CHESTE**, famosa en el mundo esperantista porque en la misma villa todos conocían el Esperanto, para celebrar allí los actos de ese día, que comenzaron con una solemne Misa en la Iglesia Parroquial y en la que actuó la coral de **Bydgosz**. Punto culminante de ese día fué la comida al aire libre, en la que esperantistas y autoridades de Cheste nos obsequiaron con una típica paella.

El domingo, último día del Congreso, se celebró la reunión general de la Federación Española de Esperanto, que durante el tiempo que estuve, se desarrolló con normalidad, salvo por la intervención de alguna persona que disfruta poniendo pegas a todo. En dicha reunión fué elegido nuevo Presidente de la Federación **Miguel Angel Sancho Pardo**, de Madrid.

En resumen, un año más nos hemos encontrado los esperantistas españoles, y esta vez en un contexto también internacional.

TRA LA MONDO

5-A INTERNACIA ESPERANTO- SEMAJNO POR LA KULTURO KAJ TURISMO

La 5-a Internacia esperanto-semajno por la kulturo kaj turismo, okazos, sub la aŭspicioj de la Hispana Esperanto-Muzeo, de la 4-a ĝis la 11-a de oktobro, en la bela urbo Sant Carles de la Rápita (Tarragona) mediteranea urbo en la konsiderata kiel "marbordo de la rivero Ebro.

Situata en la "Golfeto de la Alfacs" ĝi estas adekvata loko por la praktikado de akvaj sportoj, kaj oni povas facile atingi la Mediteranean Maron, el kiu ĉiutage la fiŝkaptistoj eltiras la plej bongustajn krustacojn, fame konataj.

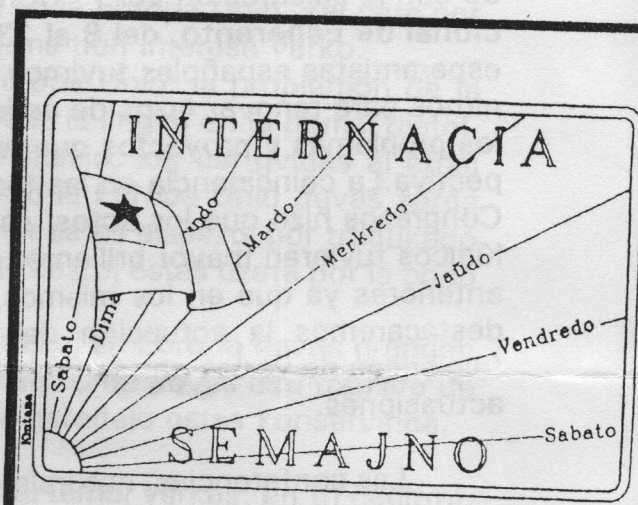
Ankaŭ, se oni rigardas malantaŭen, oni vidas la montaron, kun bela naturo kun fontoj, kavernoj, kaj rokoj tre belaj. Tiel, monto kaj maro, delto kaj rivero kunfandiĝas en la karaktero de la pejzaĝoj kaj la homoj de La Rápita, ligante inter si la pasintecon kaj la estontecon.

La celo de ĉi semajno estas sperti la esperantistan etoson en kadro kultura kaj turisma. Pro tio okazos prelegoj, kun temoj libere elektataj, debatoj pri la nuna situacio de la Esperantomovado, sed ankaŭ oni konsideras kiel gravan aferon la turisman parton. Tri aŭ kvar ekskursoj ĉiam estas programitaj por viziti la plej allogajn angulojn, proksimajn kaj ne tiel proksimajn.

Oni ne povas forgesi la amuzaĵojn, precipe post la vespermanĝo, kaj multaj el la pasintaj ĉeestintoj ankoraŭ rememoras tiujn festetojn, ĉar oni deziras ke la amikeco regu ĉiam.

La datoj de ĉi tiu semajno garantias al vi la mildecon de la vetero, kaj ankoraŭ oni havos eblecon ĝiu la karesemon de ĝiaj akvoj.

Se vi deziras ĝui agrablan kaj amikan etoson, en esperantista medio, ne dubu kaj partoprenu en la Semajno, ĉar la kapableco de niaj samideanoj garantias bonan organizadon kaj belajn ekskursojn.

HUMORO

RESPUESTAS INGENIOSAS

-¿Cual es el pájaro que vuela más arriba de las montañas?
-Cualquiera, puesto que las montañas no vuelas.

.....

¿Qué es lo que no tiene pies y sin embargo corre sin detenerse?

-El tiempo.

.....

Doctor dígame sin rodeos qué enfermedad padezco.

-Pues padece alcoholismo agudo

- Pues ahora dígamelo en latín para decírselo a mi mujer

#####

-Yo siempre he sido un andarín. Un dia anduve 6 kms. para dar una bofetada a uno.

- Y también volviste a pie?

-No, me trajeron en camilla.

En bestĝardeno

Du amikoj vizitis bestĝardeno, Unu montris leonon kaj de mandis: Kion dirus ĉi tiu tigro se li povus paroli?

Lia amiko respondis:

Antaŭ ĉio li dirus, ke li ne estas tigro, sed leono.

Asekuro

Ĉu vi volas asekuri vin kontraŭ ŝtelo?

Kial? Mi ŝuldas al mia mastrino jam de ses monatoj la lupagon. Ŝi jam atentis ke neniu forportu ion el mia posedaĵo.

Bona filo

Iu knabo petas ke la patrino aĉetu por li tamburon.

Ne - rifuzas la patrino - vi faras jam sufiĉan bruon dum la tuta tago.

Sed, panjo, mi promesas al vi, ke mi tamburos, nur tiam, kiam vi dormos.

LA U. K. EN ADELAJDO

Pli ol 1,220 esperantistoj el diversaj partoj el la mondo aliĝis al la 82-a Universala Kongreso de Esperanto okazinta de la 19-a ĝis la 26-a de Julio **en Adelajdo** (Australio).

Inter la ĉeestantoj estis 6 hispanoj, kaj dum la Inaŭguro salutis nia amiko kaj samideano Julio Argüelles. Dum la Inaŭguro oni legis salutmesaĝojn de la Ĝenerala Sekretario de U. N. kaj de la Ĝenerala Direktoro de UNESKO. Detalan kaj pli ampleksan raporton oni povas legi en la esperantistaj periodaĵoj.

PERIODICO

Grupo Esperantista
Apartado, 119
47080 VALLADOLID

Valencia Esperanto Federacio
Gran Vía Fernando Católico 45
46008 VALENCIA